

Diaarinumero: VN/15881/2025

Lausunnonantaja: Suomen merialuesuunnittelun koordinaatioryhmä

Päivämäärä: 2.12.2025

Vastaanottaja: Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite: Lausuntopyyntö koskien luonnosta valtioneuvoston päätökseksi talousvyöhykkeen merituulivoima-alueista ja sen SOVA-lain mukainen ympäristöselostus

## **Lausunto koskien luonnosta valtioneuvoston päätökseksi talousvyöhykkeen merituulivoima-alueista ja sen SOVA-lain mukainen ympäristöselostus**

### **1. Palaute valtioneuvoston päätösluonnoksesta**

Työ- ja elinkeinoministeriön esitys neljän Suomen talousvyöhykkeellä sijaitsevan alueen osoittamisesta – kaksi Selkämerellä ja kaksi Perämerellä – on koordinaatioryhmän näkökulmasta esitetty selkeästi. On hyvä, että päätösluonnos, sen perustelut ja valmistelun kuvaus on liitetty lausuntoaineistoon ja että luonnoksesta on mahdollisuus antaa lausunto. Aineistoa olisi kuitenkin ollut hyödyllistä täydentää Suomen ympäristökeskuksen selvityksellä mahdollisista merituulivoima-alueista, koska siihen viitataan päätösluonnoksessa. Päätösluonnoksen valmistelua kuvaavaa osuutta tulisi täydentää kuvaamalla selvityksen lähtökohdat, aineistot ja suunnitteluperiaatteet tai liittämällä selvitys osaksi päätösaineistoa, jotta päätöksenteon avoimuus vahvistuu.

Koordinaatioryhmä pitää hyvänä, että merialuesuunnittelun ja päätösluonnoksen väliset synergiat on tunnistettu. Merialuesuunnittelu tukee merellisten toimintojen yhteensovittamista ja tarjoaa tietoa merialueiden käytöstä ja luontoarvoista. Kolme päätösluonnoksen alueista sisältyy jo merialuesuunnitelmassa energiantuotantoon soveltuviksi tunnistettuihin alueisiin; Selkämeri länsi - alue ei sisälly. Merialuesuunnittelu on ainoa aluesuunnittelun väline talousvyöhykkeellä, ja sen vuorovaikutteinen valmisteluprosessi huomioi laajasti eri toiminnot, ympäristön tilan sekä sidosryhmät.

On myönteistä, että päätösluonnoksessa korostetaan merialueen tehokasta käyttöä ja esitetään siihen liittyviä ehtoja. Koordinaatioryhmä toivoo kuitenkin tarkennusta siihen, kuinka yksityiskohtaisesti yleispiirteisiä karttarajauksia on tarkoitus noudattaa jatkosuunnittelussa suhteessa tehokkuusvaatimuksiin, ja missä määrin alueisiin voidaan sisällyttää ns. suunnitteluvaraa.

### **2. Palaute ympäristöselostuksesta**

#### **2.1. Mitä haluatte lausua ympäristöarvioinnin toteuttamisesta ja arvioinnin tuloksina olevista vaikutuksista (ympäristöselostuksen luvut 1–5 ja 7)?**

Merialuesuunnittelun koordinaatioryhmä huomauttaa, että voimassa oleva Suomen merialuesuunnitelma 2030 on otettava huomioon tarkasteltaessa päätösluonnoksen suhdetta

muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin. Ympäristöselostuksen kohdassa 2.4 on mainittu merialuesuunnittelu ainoana aluesuunnittelun työkaluna talousvyöhykkeellä. Arvioitavana olevan suunnitelman suhdetta Suomen merialuesuunnitelman 2030 tavoitteisiin tulee jatkossa täsmentää ja täydentää.

Päätösluonnoksen vaikutusarvioissa todetut tietopuutteet vaikeuttavat arvioinnin toteuttamista ja lisäävät epävarmuutta hankkeiden etenemiselle. Merituulivoimahankkeissa on kuitenkin kertynyt laajasti tietoa merituulivoiman vaikutuksista vedenalaiseen luontoon, kalastoon, nisäkkäisiin, linnustoon, meren tilaan, ekosysteemeihin, ilmastoon, merenpohjaan, elinkeinoihin, merenkulkuun, virkistykseen ja turvallisuuteen. Tämä olemassa oleva tieto tulee ottaa järjestelmällisesti käyttöön päätösluonnoksen ympäristövaikutusten arvioinnissa. Lisäksi tarvitaan uutta tutkimusta erityisesti ekosysteemitasolla yhteis- ja kumulatiivisten vaikutusten selvittämiseksi. Arvioinnissa on huomioitava myös merikaapelit ja sähkön jatkojalostukseen liittyvät rakenteet, kuten vetylaitokset.

Yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden ja hankkeiden toteutettavuuden kannalta on tärkeää arvioida vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä rakennettuun ympäristöön, maisemaan ja kulttuuriperintöön. Myös vaikutukset huoltovarmuuteen, turvallisuuteen ja aluetalouteen ovat keskeisiä. Vaikka SOVA-laki ei näitä arvioita edellytä, ne tulisi tehdä jo tässä vaiheessa, koska ne vaikuttavat merkittävästi hankkeiden hyväksyttävyyteen. Muuttunut geopoliittinen tilanne korostaa lisäksi tarvetta arvioida merituulivoima-alueiden vaikutuksia energia- ja ruokaomavaraisuuteen sekä Suomen huoltovarmuuteen.

## **2.2. Mitä haluatte lausua ehdotuksista ympäristövaikutusten lieventämiseksi tai vaikutusten seuraamiseksi ja hallitsemiseksi (ympäristöselostuksen luvut 6 ja 8)?**

Merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän näkemyksen mukaan aluevalinnan lieventämistoimenpiteitä on esitetty liian vähän, ja suurin osa niistä kohdistuu yksittäisiin hankkeisiin. Keskeisin lieventämistoimi on tietopuutteiden korjaaminen. Tarvitaan laaja-alaista tutkimus- ja seurantatyötä, jotta ympäristön nykytilasta, ekologisista prosesseista ja eri käyttömuotojen yhteensovittamisesta saadaan sellaista tietoa, jota hankekohtaiset YVA-menettelyt eivät yksin pysty tuottamaan. Valtion tulee vastata selvityksistä, jotka ylittävät yksittäisten hankkeiden rajat.

Yhteis- ja kumulatiivisten vaikutusten ennakointi on erityisen tärkeää, sillä merituulivoimalla voi yhdessä muiden toimintojen kanssa olla huomattavia vaikutuksia meriekosysteemiin. Näihin tietopuutteisiin vastaaminen on välttämätöntä, jotta eri lajiryhmiin kohdistuvia vaikutuksia ja niiden lieventämismahdollisuuksia voidaan arvioida johdonmukaisesti ja luotettavasti. Myöskään Itämeren alueelle kumuloituvia vaikutuksia ei tule jättää hankekohtaisen tarkastelun varaan, vaan ne on arvioitava jo aluevalinnan lieventämistoimien yhteydessä.

## **3. Muu palaute**

-



*Lausunnon on valmistellut Suomen merialuesuunnittelun koordinaatioryhmä. Siihen kuuluvat  
Kymenlaakson liitto, Uudenmaan liitto, Varsinais-Suomen liitto, Satakuntaliitto, Pohjanmaan liitto,  
Keski-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Lapin liitto.*

Yhteyshenkilö Merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaattori Essi Kärpijoki,  
[essi.karpijoki@varsinais-suomi.fi](mailto:essi.karpijoki@varsinais-suomi.fi) ja varayhteyshenkilö Timo Rantanen [timo.rantanen@varsinais-suomi.fi](mailto:timo.rantanen@varsinais-suomi.fi)

